

Beslutningsforslag nr. B 145. Fremsat den 12. april 1988 af Helle Degn (S); Jytte Andersen (S), Pernille Forchhammer (S), Frank Jensen (S), Korneliusen (S), Erling Olsen (S) og Hans Strunge (S)

Forslag til folketingsbeslutning

om øget selvforvaltning og demokrati i folkeskolen

Folketinget opfordrer regeringen til inden udgangen af 1988 at fremsætte lovforslag om oprettelse af en skolebestyrelse for hver folkeskole efter følgende retningslinjer:

1. Formålet er at forenkle og decentralisere beslutningsstrukturen på den enkelte skole. Som et led i den videre udvikling af velfærdssamfundet må demokratiet gøres mere nærværende i hverdagen ved, at selvforvaltningen øges og skolen åbnes og indgår som et kultur- og aktivitetscenter for lokalmiljøet.

2. Skolens struktur skal forenkles. Den er for tung, langsommelig og for lidt brugerorienteret. Elever, forældre og de nye grupper, som indgår i skolens hverdag, har for svag indflydelse på de daglige beslutninger.

3. Derfor foreslås det, at skolenævn, elevråd og lærerråd danner en skolebestyrelse. En skolebestyrelse består af 3 elevrepræsentanter, 3 forældrerepræsentanter, 3 lærerrepræsentanter, 3 fra andre faggrupper, skolelederen og som observatør 1 repræsentant fra kommunalbestyrelsen.

4. Alle brugerne – også eleverne – har stemmeret i skolekommissionen.

5. Folketingets, undervisnings- og forskningsministerens og kommunalbestyrelsens kompetence er uændret i forhold til den gældende skolestyrelseslov.

6. I udarbejdelsen af det endelige forslag inddrages erfaringer fra frikommuneforsøgene, f.eks. med en enhedsbørneforvaltning for borgere mellem 0 og 17 år.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Socialdemokratiet er af den opfattelse, at en forudsætning for at udvikle demokratiet er, at den enkelte i højere grad får indflydelse på sin egen hverdag. Derfor har Socialdemokratiet stillet flere forslag herom i folketingsåret 1987-88 på uddannelses-, social- og arbejdsmarkedsområdet. Dette forslag om øget elev-, forældre- og brugerindflydelse på den enkelte folkeskole føjer sig smukt til denne række af omstillingsforslag.

Decentralisering og forenkling af beslutningsstrukturen er væsentlige krav ved en øget demokratisering.

Der er efter Socialdemokratiets opfattelse brug for denne forenkling og decentralisering på hver enkelt folkeskole.

Der er sket store ændringer af folkeskolens undervisningsindhold og form. Her tænkes på den samlede indskoling, værkstedsundervisning og nytænkning omkring de tidligere så stive time- og faggrænser. Nye samarbejdsformer af mere kollektiv natur har også vundet indpas i mange skoler. Skolefritidsordninger og samarbejde med det lokale forenings- og klubliv må forventes at blive udbygget til gavn for vore børn, så flere får del i de mange organiserede fritidstilbud.

Skolens udadvendte aktiviteter er blevet øget betydeligt. Både som en del af undervisningstilbudet og som en del af de lokale kultur-, fritids- og ungdomsskoletilbud.

Kulturcentertanken har glædeligvis udviklet sig helt forskelligt, helt afhængig af kommunetype, skoleplacering og lokalområde. Lokale brugere tager f.eks. mange steder initiativer til koncerter, skuespil og klubaktiviteter på skolerne.

Det er derfor naturligt at følge denne udvikling op ved, at elever, forældre, lærere og nye faggrupper, alle får lige indflydelse på skolens aktiviteter og dagligdag.

Med de frikommuneforsøg og overvejelser, som foregår i denne tid om nye forvaltningsstrukturer, gi-

ver dette forslag ministeren mulighed for at indhente og fremkomme med spændende nye forvaltnings- og forenklingsforslag. Flere kommuner overvejer netop nu at orientere deres forvaltning mere mod borgernes behov end mod administrationens interne behov. En egentlig børneforvaltning for kommunens børn og unge mellem 0 og 17 år etableres i flere kommuner på forsøgsmæssig basis.

Folkeskoledebatten om fremtidens skole bør nu få mere konkrete efterspil, således at debatten kan skifte karakter fra, hvad må og hvad vil vi, til: Det gør vi så!

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad 1

Her henvises til de almindelige bemærkninger til forslaget.

Ad 2

Skolens demokratistruktur er mere særinteresseorienteret end brugerorienteret. Derfor lægges der med dette forslag op til, at de beslutninger, som tidligere blev truffet af henholdsvis lærerråd, elevråd og skolenævn, nu træffes i skolebestyrelsen. Med »de nye grupper« tænkes på børnehave- og fritidspædagoger, kunstnere og evt. andre faggrupper, som er og i de kommende år bliver medarbejdere i skolen.

De interesseorienterede grupperinger (lærerråd, elevråd og forældre m.fl.) organiseres efter ønske og behov på den enkelte skole, indstiller repræsentanter til skolebestyrelsen og kan disponere over de økonomiske ressourcer som hidtil for dette arbejde. Forslagsstillerne ønsker dog, at elevrådsforpligtelsen på hver skole omfatter alle skolens elever og ikke, som i dag, elever fra 5. klasse og opefter. Endvidere stilles der forslag om, at elevråd på alle skoler kan disponere over mindst 5.000 kr. og fælleselevråd over mindst 20.000 kr., ligesom der afsættes midler til kontaktlærerfunktioner. Elevrådsarbejdet afvikles i undervisningstiden og sikres lokale- og trykfaciliteter. Endvidere henviser forslagsstillerne til beslutningsforslag nr. B 133 af 1985 om elevdemokrati i folkeskolen

(se Folketingstidende 1984-85, forhandlingerne sp. 9404 og sp. 10638). Det er fortsat målet for forslagsstillerne, at elevdemokrati ikke blot er en debatform, men indarbejdes som en daglig arbejdsmetode.

Ad 3

Det foreslås, at alle skolebestyrelsens medlemmer har lige stemmeret, dog med undtagelse af repræsentanten fra kommunalbestyrelsen, som foreslås status som observatør uden stemmeret.

Ad 4

Som skolens daglige brugere har eleverne stemmeret såvel i skolekommissionen som i skolebestyrelsen.

Ad 5 og 6

Med dette forslag stilles ikke forslag om nyordninger i forhold til den gældende skolestyrelseslov for så vidt angår Folketingets, ministerens og kommunalbestyrelsens hidtidige kompetencerammer, men alene om en reorganisering i det yderste led på selve skolen. Det forekommer forslagsstillerne naturligt at henvise til, at de frikommuneforsøg om ændringer i skolestyrelsesloven, som faktisk afprøves, inddrages i forarbejdet med at udarbejde et lovforslag inden udgangen af 1988. Specielt henvises til lokale forsøg med en enhedsbørneforvaltning til gavn for skolens børn og øvrige brugere.